

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๒๐๕/๕๖๕๐

1/41

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๐๓๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๓

เรื่อง การแก้ไขปัญหของสมัชชาคนจนตามมาตรการระยะยาว

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธานคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน กระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๔ (กษ.๗)/๕๕๑๒ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๓

ตามที่ขอให้นำเรื่อง การแก้ไขปัญหของสมัชชาคนจนตามมาตรการระยะยาว เสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดเชิงแล้ว นั้น

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง (นายอำนาจ ปะติเส) เสนอว่า ตามที่คณะรัฐมนตรี
ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ มอบหมายรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง (นายอำนาจ
ปะติเส) รับข้อเสนอของคณะกรรมการกลางเพื่อแก้ไขปัญหของสมัชชาคนจนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาระยะยาว
กรณีปัญหากลุ่มเชื่อนและปัญหากลุ่มป่าไม้ที่ดิน ไปพิจารณาหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้เชิญ
ผู้แทนคณะกรรมการกลางเพื่อแก้ไขปัญหของสมัชชาคนจนร่วมหารือด้วย เมื่อได้ข้อยุติที่ชัดเจนในแต่ละ
ประเด็นแล้ว ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป นั้น รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง
(นายอำนาจ ปะติเส) ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่ประชุม
พิจารณาแล้วมีข้อยุติกรณีกลุ่มเชื่อนรวม ๖ ข้อ และกลุ่มป่าไม้และที่ดิน รวม ๒ ข้อ จึงขอเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๓ ลงมติว่า
กลุ่มปัญหาเชื่อน

ข้อเสนอมาตรการระยะยาวของ คณะกรรมการกลาง ๑	มติคณะรัฐมนตรี
๑. การศึกษาผลกระทบต้องให้ความสำคัญกับการ ประเมินผลด้านสังคมมากกว่าเดิม และการประเมิน ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต้องทำควบคู่ไปกับการ	เห็นชอบว่าในการศึกษาผลกระทบ ต้องให้ความสำคัญ สำคัญกับการประเมินผลกระทบด้านสังคมมากกว่าเดิม โดยให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นผู้ว่าจ้างและได้

ศึกษา ...

ข้อเสนอมาตรการระยะยาวของ คณะกรรมการกลาง ฯ	มติคณะรัฐมนตรี
ศึกษาความเหมาะสมของโครงการ โดยให้มี หน่วยงานกลางเป็นผู้ว่าจ้างและได้รับงบประมาณ สนับสนุนจากรัฐบาลอย่างเพียงพอ หน่วยงานกลาง ทำหน้าที่กำกับการศึกษา โดยมีตัวแทนชาวบ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน เข้าร่วมเป็นกรรมการ	รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ ในการศึกษาให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมใน ขั้นตอนตามวิธีการและกระบวนการเรื่องการ ศึกษาผลกระทบกรณีเบื้องต้นที่ยังไม่ได้ก่อสร้างตามที่ คณะกรรมการกลาง ฯ เสนอ
๒. การประเมินและชดเชยผลกระทบต้อง ครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง และคำนึงถึง การใช้ประโยชน์จริงเป็นสำคัญ ทั้งความสูญเสีย ทางเศรษฐกิจ รายได้ และทรัพยากรที่เป็นฐานชีวิต ของชุมชนที่เกิดขึ้นในขณะนั้นและในอนาคต	(๑) เห็นชอบให้การประเมินและชดเชยผลกระทบ ต้องครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง (๒) สำหรับการชดเชยผลกระทบความสูญเสียทาง เศรษฐกิจ รายได้ และทรัพยากรที่เป็นฐานชีวิตของ ชุมชนที่เกิดขึ้นในขณะนั้นและในอนาคตให้เป็น ไปตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ อย่างไรก็ตามหากราษฎรไม่เห็นด้วย กับการจ่ายค่าชดเชยดังกล่าว ก็สามารถดำเนินการ ร้องเรียนได้ โดยใช้กระบวนการของศาลปกครอง
๓. ปรับปรุงคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยให้ตัวแทนฝ่ายต่าง ๆ ของสังคมทำหน้าที่ใน การพิจารณาอนุมัติรายงานการประเมินผลกระทบ ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมก่อนการตัดสินใจดำเนิน โครงการ และทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการ ชดเชยผลกระทบ	(๑) ในการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้มี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจำนวน ๘ คน และในจำนวนนี้มีผู้แทนภาคเอกชนร่วมอยู่ด้วย จำนวน ๔ คน ซึ่งตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษา

ข้อเสนอมาตรการระยะยาวของ คณะกรรมการกลาง ฯ	มติคณะรัฐมนตรี
	คุณภาพสิ่งแวดล้อม ฯ ได้เฝ้าอำนวยความสะดวกให้เอกชนร่วมอยู่ในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอยู่แล้ว และคณะกรรมการ ฯ ดังกล่าวก็จะครบวาระในปี ๒๕๔๔ จึงสามารถทบทวนและแต่งตั้งใหม่ในโอกาสต่อไปได้ (๒) ส่วนการขอให้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้เป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการชดเชย นั้น เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการ
๔. แก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงและครอบคลุมปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รอบด้านมากยิ่งขึ้น รวมถึงการปฏิรูปกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการชดเชยผลกระทบ	เห็นชอบ (ขณะนี้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิให้ร่วมปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ อยู่แล้ว)
๕. จัดตั้งและพัฒนาองค์กรบริหารและจัดการลุ่มน้ำ (คณะกรรมการลุ่มน้ำ) ในลักษณะพหุภาคีที่มีตัวแทนส่วนราชการ องค์กรชุมชนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในระดับลุ่มน้ำขนาดใหญ่จนถึงลุ่มน้ำขนาดเล็ก โดยเริ่มในลุ่มน้ำที่มีปัญหา ก่อน	เห็นชอบกับข้อเสนอให้จัดตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในลักษณะพหุภาคี ซึ่งสอดคล้องกับแผนงานของสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว และขณะนี้ได้เริ่มดำเนินการในลุ่มน้ำที่มีปัญหาแล้ว เช่น ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำมูล ดอนบน และลุ่มน้ำป่าสัก

- ๔ -

ข้อเสนอมาตรการระยะยาวของ คณะกรรมการกลาง ฯ	มติคณะรัฐมนตรี
๖. มีการวางแผนการจัดการลุ่มน้ำทั้งในลุ่มน้ำขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ โดยมีคณะกรรมการแบบพหุภาคี เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการให้แล้วเสร็จทั่วประเทศ	เห็นชอบกับข้อเสนอให้มีการวางแผนการจัดการลุ่มน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแผนงานของสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว และขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้กำหนดเป็นแผนงานให้มีการจัดทำแผนแม่บทหลังจากที่ได้จัดตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำแล้ว

กลุ่มปัญหาป่าไม้ - ที่ดิน

ข้อเสนอมาตรการระยะยาวของ คณะกรรมการกลาง ฯ	มติคณะรัฐมนตรี
๑. ให้รัฐบาลทบทวนมติ ครม. ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และใช้แนวทางที่ยอมรับให้คนอยู่กับป่า กันแนวเขตที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของชาวบ้าน ออกจากเขตป่า ฯ โดยดำเนินการตามมติ ครม. เดิมที่เคยใช้ในการแก้ไขปัญหทั้ง ๔ กรณี ซึ่งชาวบ้านมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหา	ไม่เห็นชอบกับการขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และข้อเสนออื่นๆ ในประเด็นนี้ เพราะการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จะอำนวยความสะดวก ในการแก้ไขปัญห่าป่าไม้และปัญหาที่ดินทั้งในส่วน ของประเทศชาติและราษฎรได้อย่างกว้างขวางเท่าเทียม กันทั่วประเทศ และถูกต้องเหมาะสมตามหลักการ จัดการป่าไม้และที่ดินในเชิงอนุรักษ์ โดยไม่เลือกปฏิบัติ ว่าเป็นการตอบสนองเฉพาะกลุ่มผู้เรียกร้องหรือราษฎร อื่นใด อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเข้าไปสำรวจ โดยตรง และเปิดโอกาสให้ราษฎรผู้เข้าครอบครอง ที่ดินมีส่วนร่วมในการพิสูจน์สิทธิของตนโดยใช้วิธี การทางวิทยาศาสตร์ หากพบว่าราษฎรผู้ใดอยู่มาก่อน ประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ ทางราชการก็จะให้ความ

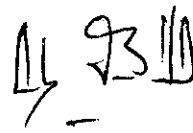
- ๕ -

ข้อเสนอมาตรการระยะยาวของ คณะกรรมการกลาง ฯ	มติคณะรัฐมนตรี
	ช่วยเหลือให้อยู่ต่อไป หรือแม้ว่าเข้ามาอยู่ภายหลังการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ก็จะมีมาตรการในการจัดการอย่างเหมาะสม โดยราษฎรผู้นั้นจะยังคงได้รับการพิจารณาช่วยเหลือจากทางราชการเช่นกัน
๒. ให้รัฐบาลทบทวนแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในเรื่องการรับรองสิทธิชุมชน การให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการดูแลรักษา การใช้ประโยชน์	เห็นชอบ และขณะนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว

ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการ หากมีปัญหาและอุปสรรคใด
ให้รายงานคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

จึงเรียนขึ้นเช่นมา ได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายกัชร จันทรงแสง)

รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

๑ ๑ ๑ ส.ค. ๒๕๔๓

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๘๒๕๘๔๔

โทรสาร ๒๘๑๐๖๒๑

กสค-๑๕๖

จช. สบป. ๑๐ สค ๔๓
 ผอ. ส่วนฯ ๑๐ สค ๔๓
 จช. ๑๐ สค ๔๓
 จช. ๑๐ สค ๔๓
 จช. ๑๐ สค ๔๓